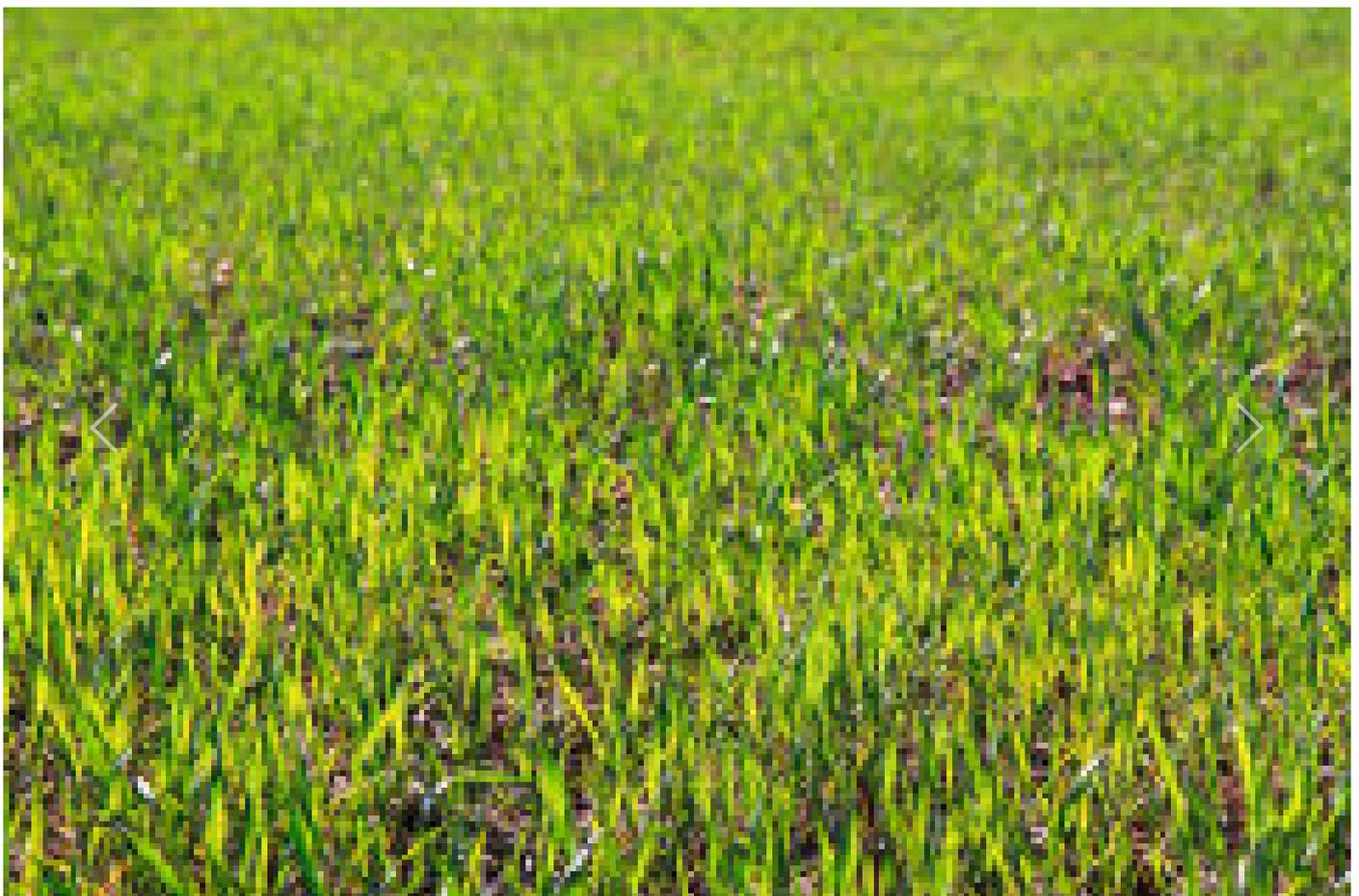

Η επίδραση της προστασίας του σιταριού, της κριθαριού και της ελαιοκράμβης από τα παράσιτα την άνοιξη θα περιορίσει την απόδοση

Автор(и): Емил Иванов

Дата: 26.01.2014 *Брой:* 1/2014

Το σιτάρι, η κριθαριά και η ελαιοκράμβη είναι οι καλλιέργειες αγρού με τη μεγαλύτερη περίοδο βλάστησης. Αυτό το βιολογικό χαρακτηριστικό, αν τίποτα άλλο, σίγουρα σημαίνει ότι η προσοχή στην αποτελεσματική προστασία τους από επιβλαβείς οργανισμούς – ασθένειες, ζιζάνια και επιβλαβή έντομα – πρέπει να είναι ακριβής, επιστημονικά τεκμηριωμένη και μέγιστα ακριβής. Η φυτική υγεία, διασφαλισμένη για μια περίοδο περίπου 9 μηνών υπό συνθήκες μεταβλητών και αβέβαιων βιοτικών και αβιοτικών περιβαλλοντικών παραγόντων, είναι το κλειδί για την επίτευξη μέγιστων και ποιοτικών αποδόσεων από αυτές τις καλλιέργειες, καλών κερδών και υψηλού δείκτη

επιτυχίας. Οι πρακτικές προστασίας των φυτών την άνοιξη αποτελούν μέρος του συνολικού τεχνολογικού έργου για την επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης στην παραγωγή. Ποιες είναι οι τάσεις και οι επιλογές στα επιμέρους τμήματα της πολύπλοκης, πολυπαραγοντικής μηχανικής προστασίας των φυτών; Βλέπουμε ότι η προστασία των φυτών σε παγκόσμια κλίμακα εισέρχεται ραγδαία σε ένα ποιοτικά διαφορετικό περιβάλλον. Ποιο είναι το προφίλ αυτής της νέας κατάστασης;

Η κλιματική αλλαγή ανασχηματίζει το όραμα, τη συμπεριφορά, τη δραστηριότητα και τις ενέργειες των επιβλαβών οργανισμών. Εξελίσσονται, αλλάζουν και αυξάνουν το επίπεδο αντίστασής τους προς όλες τις κατευθύνσεις. Μια άλλη πραγματική απειλή για τα οικοσυστήματα, το τερουάρ και τη γεωργική παραγωγή είναι η εισβολή ξένων φυτικών και ζωικών ειδών, που διευκολύνεται από την ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών και ανθρώπων σε όλο τον κόσμο. Υπάρχει και μια τρίτη, με εγχώρια διεύθυνση. Εντελώς μπερδεμένες σειροκαλλιέργειες και ανεξέλεγκτη χρήση γης περιπλέκουν τη φυτοϋγειονομική κατάσταση. Η γεωργική παραγωγή στη Βουλγαρία σίγουρα δεν συμμορφώνεται με τις βιολογικές απαιτήσεις για αυστηρή σειροκαλλιέργεια, αλλά μάλλον με την κατάσταση της αγοράς και το γρήγορο κέρδος. Έχει η βουλγαρική πρακτική προστασίας φυτών την παραγωγική ικανότητα και την επαγγελματική εμπειρία για να ανταποκριθεί στις νέες προκλήσεις; Ας πάρουμε ως παράδειγμα ό,τι συμβαίνει στο τμήμα του ελέγχου των ασθενειών στα δημητριακά. Η χρήση μυκητοκτόνων είναι πλέον μια σαφώς αναγνωρισμένη αναγκαιότητα.

Η διαφορά είναι, όπως λένε κάποιοι, από γης μέχρι ουρανό! Με μια επιτυχημένη μυκητοκτόνη «επίθεση» που στοχεύει στην πρόληψη έναντι της αναμενόμενης πίεσης μόλυνσης, κεφαλαιοποιούνται πολλά οφέλη. Το αποτέλεσμα του προϊόντος είναι μέγιστο, οι πόροι – χρόνος και χρηματοοικονομικοί – εξοικονομούνται και επιτυγχάνεται το απαραίτητο υγειονομικό αποτέλεσμα. Αλλά όλη αυτή η διαδικασία απαιτεί αγρονομική παρουσία, αγρονομική συμμετοχή! Οποιαδήποτε άλλη ενέργεια εκτός αυτού του σχήματος είναι καθαρή υπερ-ασφάλιση. Στις περισσότερες περιπτώσεις αυτό είναι πυροβολισμός στο σκοτάδι – τα κεφάλαια σπαταλούνται χωρίς εγγυήσεις για ένα καλό αναμενόμενο αποτέλεσμα. Είναι γνωστές πάνω από λίγες περιπτώσεις στη χώρα μας όπου, λόγω ανοχής και χαμηλού επιπέδου επαγγελματισμού, έχουν υποβαθμιστεί παγκόσμια επιτεύγματα τόσο στην αγροχημεία όσο και στη φυτοτεχνία. Ανάμεσα σε μερικούς από τους αναγνωρισμένους και δημοφιλείς μεγάλους ενοικιαστές και γαιοκτήμονές μας υπάρχει μια παράξενη αντίληψη ότι η αγρονομική παρουσία δεν είναι υποχρεωτική απαίτηση για να είναι κάποιος επιτυχημένος αγρότης. Υπάρχουν μεγάλοι παραγωγοί που «κατακτούν τα μυστικά» της προστασίας των φυτών με τη βοήθεια του πανταχού παρόντος Διαδικτύου και ατελείωτων κινητών τηλεφωνικών συνομιλιών με ομοίους στον κλάδο. Αυτό δεν είναι σοβαρό! Σε κάθε περίπτωση, η ποιοτική φυτική υγεία δεν μπορεί να επιτευχθεί μέσω ερασιτεχνικών δραστηριοτήτων στον εικονικό χώρο. Η χυδαιοποίηση σε αυτόν τον πολύ λεπτό, γνώσεων-εντατικό και υπεύθυνο τομέα είναι καταστροφική! Το ζήτημα της εμφανής ανάγκης για υψηλή επαγγελματική ικανότητα στην προστασία των φυτών δεν εξαντλείται σε καμία περίπτωση από τις εξωτικές και ανησυχητικές σκέψεις του ενός ή του άλλου μεγάλου ενοικιαστή. Πιο σημαντικό είναι αν υπάρχει ευκαιρία και προοπτικές για έναν εντελώς συνηθισμένο γεωργό παραγωγό που, για τον ένα ή τον άλλο λόγο, δεν έχει αγρονομική εκπαίδευση, αλλά επιθυμεί έντονα και αισθάνεται

την ανάγκη να εκπαιδευτεί σε αυτόν, κατά κάποιους, προσαικό τομέα. Η Εθνική Υπηρεσία Προστασίας Φυτών ήταν στην πράξη συνθλιβμένη, απογυμνωμένη από ταυτότητα και αποσυναρμολογημένη από την προηγούμενη κυβέρνηση και τώρα, στο ρόλο της ως τομέας εντός της Βουλγαρικής Αρχής Ασφάλειας Τροφίμων, οι μέτριοι πόροι της προσανατολίζονται προς τον έλεγχο της αγοράς και φυτοϋγειονομικό έλεγχο και τη χρήση προϊόντων προστασίας φυτών στο χώρο. Είναι δύσκολο να πιστέψει κανείς, αλλά υπάρχει ένα άτομο που προσπαθεί να μαζέψει τα κομμάτια από την ερήμωση και να αποκαταστήσει την ταυτότητα και τη νομιμότητα της κρατικής υπηρεσίας. Κατά πάσα πιθανότητα, δεν θα λάβει υποστήριξη, θα σταματήσει και θα απαλλαγεί από την παρουσία του. Η Εθνική Γεωργική Συμβουλευτική Υπηρεσία, που σχηματίστηκε κατ' εικόνα και ομοίωση των καλύτερων ευρωπαϊκών μοντέλων, είναι ανεπανόρθωτα διακριτική. Τα γεωργικά ινστιτούτα εντός του συστήματος της Γεωργικής Ακαδημίας; Στη μεγαλύτερη λύπη μας, αυτές οι πρώην επιστημονικές μονάδες υπάρχουν τώρα με τρομερή δύναμη μόνο στα χαρτιά και στις... αναμνήσεις. Αυτό παρά το γεγονός ότι τόσο ο σημερινός Υπουργός Γεωργίας και Τροφίμων όσο και ο σημερινός Πρόεδρος της Γεωργικής Ακαδημίας ήρθαν σε αυτές τις υψηλές θέσεις από τους ακαδημαϊκούς αγροτικούς κύκλους. Οι ερευνητικές ομάδες (ο όρος «ερευνητικός» χρησιμοποιείται μόνο για ευφωνία και κάποιο κύρος, γιατί τουλάχιστον για ένα τέταρτο του αιώνα στα προαναφερθέντα ινστιτούτα η επιστήμη είναι το τελευταίο πράγμα που γίνεται εκεί) ζουν με τη μόνη σκέψη, περιπλανώμενες ανάμεσα σε εύθραυστη ελπίδα και ισχυρούς φόβους σχετικά με το αν τον επόμενο μήνα θα λάβουν τους άθλιους μισθούς τους. Αυτό που συνέβη στο Ινστιτούτο Προστασίας Φυτών, που σχετίζεται με το θέμα αυτού του άρθρου, επιβεβαιώνει μόνο όσα ειπώθηκαν μέχρι τώρα. Ως κράτος μέλος της ΕΕ, φτάνουμε στη βαριά προωθημένη ερευνητική στρατηγική για τη δια βίου μάθηση. Σε επτά χρόνια παρουσίας στον ενωμένο ευρωπαϊκό χώρο, η Βουλγαρία απέτυχε να θεσμοθετήσει αυτόν τον πολυθруλλημένο υπερ μαγικό τύπο για δια βίου εξάρτηση από τη συσσώρευση γνώσεων προκειμένου να είναι πάντα ενημερωμένη και στο ρυθμό των καιρών. Ένα άλλο ερώτημα είναι, αν αυτό το σύστημα τελικά τεθεί σε λειτουργία στο βουλγαρικό έδαφος, πόσοι μεγάλοι ενοικιαστές και γαιοκτήμονες θα το εκμεταλλευτούν; Θα έχουν αυτοί οι άνθρωποι με υπερβολικά υψηλή αυτοεκτίμηση το κίνητρο και την ορμή να καθίσουν στα «θρανία» και να έχουν κάποιον να τους «χύσει» αγρονομικές γνώσεις «μέσω χωνιού»; Ας αναφέρουμε επίσης κάτι για την απασχόληση των αγρονομικών ειδικών που «παράγονται» από το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο του Πλόβντιβ. Είναι γεγονός ότι στη βουλγαρική γεωργία, οι μηχανικοί, οι γιατροί και οι δάσκαλοι, λαμβανόμενοι χωριστά, ξεπερνούν σε αριθμό τους αγρονόμους. Αυτό το φαινόμενο συνθλίβει επίμονα το αγρονομικό επάγγελμα και συνεχίζει να μην ενοχλεί τα αντίστοιχα διοικητικά ιδρύματα, τους κλαδικούς οργανισμούς (ο πρόεδρος και ο αναπληρωτής πρόεδρος της Εθνικής Ένωσης Παραγωγών Σιτηρών στη Βουλγαρία, για παράδειγμα, είναι μηχανικοί) και τις μη κυβερνητικές οργανώσεις. Φαίνεται ότι ο άγνωστος, μέτριος και αδιάκριτος γεωργός παραγωγός μας, που λαχταρά για γνώση, έχει μόνο τις τεχνικές συναντήσεις που οργανώνουν οι αγροχημικές εταιρείες τόσο στο χώρο όσο και σε αίθουσες συνεδρίων. Αυτά τα γεγονότα, μέρος του μάρκετινγκ ημερολογίου των εμπόρων προϊόντων προστασίας φυτών, ωστόσο, δεν είναι εκπαιδευτικές μορφές, ούτε μαθήματα κατάρτισης, και ακόμη λιγότερο σεμινάρια. Είναι καθαρά ενημερωτικοί πίνακες, που επιδεικνύουν τις ιδιότητες, τις επιδράσεις, τα αποτελέσματα και τα πλεονεκτήματα των προϊόντων της αντίστοιχης εταιρείας.

Επιστρέφω στο κύριο θέμα. Η προστασία των δημητριακών και της ελαιοκράμβης την άνοιξη βρίσκεται στη γραμμή εκκίνησης. Ανέφερα τον έλεγχο των ασθενειών στο σιτάρι και την κριθαριά. Σε αυτό το πλαίσιο, θα προσέθετα ότι οι άτυπες χειμερινές συνθήκες τον Δεκέμβριο και τον Ιανουάριο θα προκαλέσουν μέγιστα το επιβλαβές δυναμικό για μη παραδοσιακές εκδηλώσεις και εκπλήξεις οποιασδήποτε φύσης και κατεύθυνσης. Εκτός από την ενεργοποίηση ολόκληρου του μολυσματικού υποβάθρου στα φθινοπωρινά στάντα δημητριακών, υπάρχουν ενδείξεις ότι, δεδομένων των ασυνήθιστα υψηλών θερμοκρασιών, η συνομοταξία των ζιζανίων μπορεί να δημιουργήσει πρόσθετη ενέργεια για μια ισχυρή επανεκκίνηση. Δεν πρέπει να αποκλείεται η πιθανότητα μιας συμφοράς από ποντικοειδή τρωκτικά – το δυναμικό και οι ευνοϊκές συνθήκες υπάρχουν! Είναι επικίνδυνο να αμεληθεί η κατάσταση σχετικά με τον στρατό των επιβλαβών εντόμων στην ελαιοκράμβη, η συμπεριφορά των οποίων, σχετιζόμενη με την πυκνότητα πληθυσμού και τη μετανάστευση, μπορεί πολύ εύκολα να κλιμακωθεί, να ξεφύγει από τον έλεγχο και να «σαρώσει» τη μελλοντική σοδειά σε χρόνο μηδέν. Η πρόβλεψη είναι ότι αυτή την άνοιξη η προστασία των δημητριακών και της ελαιοκράμβης θα είναι ο περιοριστικός παράγοντας για την επίτευξη υψηλών παραγωγικών στόχων